

Faktor V Leiden

Du har fået konstateret faktor V Leiden. Faktor V (også kaldet faktor 5) er en blodstørkningsfaktor, der findes naturligt i blodet, og som er nødvendig for, at blodet kan størkne. Navnet Leiden stammer fra byen af samme navn i Holland, hvor man opdagede denne blodstørkningsfaktor.

Det giver ikke symptomer i sig selv at have faktor V Leiden, men har man faktor V Leiden, har blodet en let øget tendens til at størkne (koagulere). Det medfører en let øget risiko for, at der kan opstå en blodprop i de dybe vener eller i lungerne – også kaldet veneblodpropper.

Faktor V Leiden kan være arvelig på grund af en ændring (mutation) i det arveanlæg (gen), der koder for faktor V Leiden. Faktor V Leiden findes hos cirka 7 % af alle danskere, det vil sige næsten 400.000 personer. Det er dog vigtigt at understrege, at man kan have faktor V Leiden uden nogensinde at blive syg.

Faktor V Leiden er ikke i sig selv en risikofaktor for blodpropper i hjertet eller hjernen (arterielle blodpropper), men har man haft en veneblodprop, har man generelt en let øget risiko for at udvikle denne type blodpropper.

Let øget risiko for veneblodpropper

De fleste mennesker med faktor V Leiden vil aldrig udvikle blodpropper. Enkelte personer vil dog udvikle veneblodpropper, der kan føre til langvarige helbredsproblemer og i sjældne tilfælde kan være livstruende, hvis blodproppen sætter sig i lungen.

Hos de få, der udvikler veneblodpropper, er der ofte tale om et samspil mellem andre arvelige risikofaktorer, livsstil (herunder overvægt og rygning), alder og ydre omstændigheder, fx længerevarende sengeleje og kirurgiske indgreb.

Selvom veneblodpropper kan forekomme på et hvilket som helst tidspunkt i livet, ser man dem normalt ikke før voksenalderen. Både mænd og kvinder kan have faktor V Leiden, men kvinder kan have en øget tendens til at udvikle veneblodpropper under påvirk-

ning af det kvindelige kønshormon østrogen under graviditet eller ved brug af p-piller.

Østrogen

Hvis der i din nærmeste familie findes kvinder, der har udviklet veneblodpropper i forbindelse med hormonbehandling eller graviditet, fraråder vi dig at tage medicin, der indeholder østrogen – også i overgangsalderen. Har du som kvinde brug for prævention, kan du tale med din læge om mulige alternativer.

BEHANDLING

Blodfortyndende behandling i risikosituationer

Hvis du er sund og rask og aldrig tidligere har haft en veneblodprop, kan du nøjes med at få blodfortyndende medicin i såkaldte risikosituationer. Det kan være ved større operationer, benbrud, længerevarende sengeleje, langvarige rejser med dårlig benplads og ved graviditet.

Forebyggende blodfortyndende medicin

- **Operationer.** Ved operationer skal du altid have forebyggende blodfortyndende behandling, men det gælder også for personer uden faktor V Leiden.
- **Blodpropper.** Hvis du har haft blodpropper, vil du muligvis have brug for forebyggende blodfortyndende medicin i kortere eller længere tid.

DIN EGEN ANDEL I BEHANDLINGEN

Lev sundt og dyrk motion

Det er vigtigt at have en sund livsstil, da faktor V Leiden giver en let øget risiko for blodpropper i hjertet og hjernen.

Hvis du er rask og har faktor V Leiden, har du god mulighed for at påvirke risikoen for at udvikle blodpropper og dermed for at undgå alvorlige komplikationer senere i livet. Det er vigtigt, at du lever sundt, får

meget motion og undgår højt blodtryk, højt kolesteroltal, sukkersyge, rygning og overvægt.

Pas den blodfortyndende behandling omhyggeligt

Har du haft en blodprop, er det vigtigt, at du bevæger dig, og at du passer den blodfortyndende behandling omhyggeligt.

Brug kompressionsstrømpe(r)

Du bør bruge kompressionsstrømpe(r) i minimum 2 år efter din veneblodprop.

EVENTUEL UNDERSØGELSE AF FAMILIEN

Faktor V Leiden er arvelig. Hvis man som forælder har faktor V Leiden, er der 50 % risiko for, at man ens barn også får Faktor V Leiden.

Da 7 % af alle danskere har faktor V Leiden, kan man ikke udelukke, at man kan arve faktoren fra begge forældre samtidig. I så fald er der noget større risiko for at udvikle veneblodpropper.

Det kan være hensigtsmæssigt at udrede biologisk familie, men det vil vi vurdere i forbindelse med din udredning i Trombosecentret.

VÆR OPMÆKSOM PÅ

Vær opmærksom på hævelse og åndedræt

Det første tegn på en blodprop i benet kan være, at benet hæver og bliver ømt. Du skal også være opmærksom på, om du får pludseligt opstået åndedrætsbesvær, høj puls og smerter, når du trækker vejret dybt. Det kan være tegn på, at blodproppen har flyttet sig fra benet og op i lungen.

Oplever du nogle af disse symptomer, skal du straks søge læge (Lægevagten eller 112), så du kan blive undersøgt.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

**Kardiologisk Afdeling
Trombosecenter Aalborg**

Tlf. 97 66 45 40

Vi træffes:

Mandag, onsdag og fredag 9.00 - 15.00